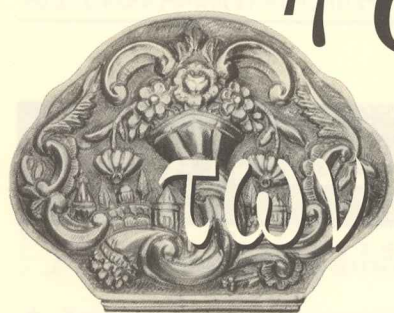

η φωνή

ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

PORT
PAYE
HELLAS

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

EATA
Hellenic Post

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ • ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΙΔΑΚΗ 20 • 111 43 ΑΘΗΝΑ • ΚΩΔΙΚΟΣ 6746

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 22 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2007 • ΑΘΗΝΑ 31-03-2008

ΤΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΙΑΣ

Χορός γύρω από την αναλωμένη πυρά το μεσημέρι της Καθαρής Δευτέρας

Χειμωνιάτικος καιρός, δυνατή βροχή και χιονόνερο δεν εμπόδισαν και φέτος τους πιστούς Καλαρρυτινούς να γιορτάσουν με αστείρευτο κέφι και τέλεια οργάνωση την παραδοσιακή αποκριά και τα έθιμα της Καθαρής Δευτέρας στην κεντρική πλατεία του χωριού. Ο Σύλλογος των Ιωαννίνων, άντρες και γυναίκες, έδωσαν την ψυχή τους για να τηρηθεί με κάθε σχολαστικότητα η όμορφη παράδοση.

Οι προετοιμασίες ξεκίνησαν από το Σάββατο. Μαζεύτηκαν τα ξύλα για τη μεγάλη φωτιά στο κέντρο της πλατείας και στήθηκαν επάνω σε λαμαρίνες και πίτουρα για να μην χαλάσει το πλακόστρωτο. Από το Σάββατο ο Γιώργος Κότσιας και ο Πάνος Γκογκάκης έφτιαξαν με μεγάλη προσοχή τον καρνάβαλο Τέγο. Του φόρεσαν άσπρο πουκάμισο και μπλε γιλέκο, κάλτσες και ορειβατικά παπούτσια, καπέλο και γάντια. Παραγεμισμένο με άχυρα, τον έστησαν στο ξύλινο κοντάρι του, για να περιμένει μέχρι το πρωί της Καθαρής Δευτέρας, που θα καιγόταν στην πυρά. Αργά το απόγευμα της Κυριακής ξεκίνησε ο χορός με τη συνοδεία των οργανοπαικτών μας, του Κώστα και Γάκη Μπακαγιάννη και του Παντελή Μπακαγιάννη. Τα παιδιά ήρθαν μασκαρεμένα και οι μεγάλοι συμμετείχαν με γέλια και με πολύ αποκριάτικο κέφι. Οι κυρίες από το Σύλ-

λογο μάς προμήθευσαν φρεσκοψημένες πίτες και κρασί. Συγχρόνως άναψε και η μεγάλη φωτιά, που στο πλάι της στήθηκε το καζάνι για την παραδοσιακή φασολάδα της Σαρακοστής. Μάγειρες ήταν πολλοί και πολλές, έτσι η επιτυχία και η νοστιμιά της φασολάδας οφείλεται στην αгаστή συνεργασία όλων. Το παραδοσιακό χορευτικό συγκρότημα των Ιωαννίνων χόρεψε το αποκριάτικο γαϊτανάκι. Ο χορός και το κέφι συνεχίστηκαν μέχρι αργά το βράδυ παρά το τσουχτερό κρύο, που λόγω της αναμμένης φωτιάς είχε πάψει να μας ενοχλεί. Το έθιμο της χάσκας ξαναζωντάνεψε και πολλοί πασαλείφτηκαν με βραστό αβγό στην προσπάθειά τους να το αρπάξουν από το καλάμι. Νικητής ήταν ο Πάνος Ζέρβας.

Ξημερώνοντας η Καθαρή Δευτέρα, η γιορτή ξανάρχισε. Στήθηκαν τα τραπέζια στην πλατεία, απλώθηκαν οι λαγάνες, τα τουρσιά, ο χαλβάς και οι γυναίκες μοίρασαν τα καλούδια στα πιάτα. «Εν φωναίς και οργάνοις» κατέφτασε τότε στο κέντρο της πλατείας ο κατακαμένος Τέγος, για να τον μοιρολογήσουμε και να τον κάψουμε στην πυρά. Μετά το φαγοπότι ακολούθησε πάλι γλέντι και χορός με το ίδιο συγκρότημα, ώσπου αργά το μεσημέρι σιγά-σιγά μαζεύτηκαν τα πάντα και ευχαριστημένοι όλοι ξεκινήσαμε για τα σπίτια μας.

η φωνή των ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Ιδιοκτήτης
ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ
Γιάννη Σταθά 6 • 106 72 Αθήνα

Εκδότης
ΣΠΥΡΟΣ ΦΑΣΟΥΛΑΣ
Γιάννη Σταθά 6 • 106 72 Αθήνα
Τηλ. Γραφείου 210 36 38 235

Διεύθυνση
ΙΩΑΝΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
Κατοιμπίρη 40 • 155 61 Χολαργός
Τηλ. 210 65 35 902

ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 20€

Οι Συνδρομές καταβάλλονται
• είτε με ταχυδρομική επιταγή
• είτε με εγγραφή του ονόματος
του καταθέτη
στο Λογαριασμό 121/772769-09
Ταμιευτηρίου Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος
στο όνομα ΕΛΕΝΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ
Αγίας Τριάδος 35, Γλυφάδα 166 74
Τηλ. 210 96 13 495, 210 86 76 865

Στη Λάρισα
στον ΧΡΗΣΤΟ ΚΟΤΑΡΕΛΑ
Τηλ. 2410 28 91 121

Στα Ιωάννινα και τους Καλαρρύτες
στον ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ ΖΑΓΚΛΗ
Τηλ. 26590 61 518 - 26510 48 843

Υπεύθυνη για τις διευθύνσεις
και την ταχυδρόμηση
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΑΚΟΥΛΑ
Γεωργίου Μαριδάκη 20 • 111 43 Αθήνα
Τηλ. 210 20 20 356

Παραγωγή - Εκτύπωση
Φωτόλιο & Typicon A.E.
Δημαράκη 20 • 118 55 Βοτανικός
Τηλ. 210 34 12 632 - 210 34 70 808
Fax: 210 34 71 167

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Προβλήματα παραδοσιακών οικισμών

Αυτό που σήμερα ονομάζουμε λαϊκή αρχιτεκτονική, ήταν κάποτε ο αυτονόητος τρόπος χτισίματος των κατοικιών μιας περιοχής, ανάλογα με τα υλικά που βρίσκονταν σε αφθονία στη φύση. Η αρχιτεκτονική αυτή πήγαζε από την ψυχή του λαού, από τις ανάγκες της κάθε οικογένειας και τις ικανότητες των μαστόρων. Με λίγα λόγια πήγαζε από την επιθυμία στέγασης και τα διαθέσιμα υλικά του χώρου. Για τα ορεινά χωριά της Πίνδου, τα υλικά αυτά ήταν η πέτρα, το ξύλο και το χώμα.

Σήμερα πια τα φυσικά αυτά υλικά ακρίβυναν πολύ, θεωρούνται «πολυτελή» και δεν μπορεί ο καθένας να τα χρησιμοποιήσει εύκολα. Το κόστος της μεταφοράς τους, ήδη μεγάλο, γίνεται ακόμα μεγαλύτερο και δυσβάστακτο, όταν τα υλικά πρέπει να μεταφερθούν με ζώα μέχρι την οικοδομή. Έτσι, όσοι χτίζουν, επιλέγουν σαν υλικό εκείνο που τους διευκολύνει. Στις πόλεις η πέτρα αντικαταστάθηκε με τούβλα, το ξύλο με αλουμίνιο και το χώμα με τσιμέντο. Στα χωριά, ο καθένας χρησιμοποιεί ότι βρει πιο προσιτό: λαμαρίνα, πλαστικό, τσιμέντο. Κάπως έτσι συνοψίζεται το πρόβλημα και των λιγοστών εναπομείναντων παραδοσιακών οικισμών της Ελλάδας, που ενώ έχουν χαρακτηριστεί επίσημα από την πολιτεία «διατηρητέοι», ουδείς κόπτεται. Ένας περίπατος στα καλντερίμια και του δικού μας «παραδοσιακού οικισμού» θα μας πείσει. Πέτρα και ξύλο; Εδώ γίνεται η γιορτή της λαμαρίνας, των τσιμεντόλιθων, των μαρμαρίνων λευκών πλακιδίων και του σιδερένιου κάγκελλου. Εδώ οι στέγες αφήνονται να πέσουν η μία μετά την άλλη, το ίδιο και οι τοίχοι. Οικονομική δυσχέρεια ή αδιαφορία; Ευκολία ή αντίδραση; Είναι πρόοδος η αισθητική καταρράκωση ενός ιστορικού οικισμού ή ο σεβασμός στην διατήρηση της λαϊκής αρχιτεκτονικής του;

Εφόσον οι Καλαρρύτες επιλέχτηκαν ως ένα χωριό-πρότυπο της νεότερης Ελληνικής αρχιτεκτονικής παράδοσης για να στολίζει τα Τζουμερκα και κατ' επέκταση ολόκληρη τη χώρα, εμείς βαλθήκαμε να εξοντώσουμε ότι απέμεινε. Αντί να υπερηφανευόμαστε γι' αυτό που διαθέτουμε, προσπαθούμε να το εξαφανίσουμε, να γυρίσουμε σελίδα και να γίνουμε ένα κοινό, αδιάφορο, μίζερο χωριό από τσιμέντο και λαμαρίνα, ξεχασμένο από όλους, έτσι όπως ήταν τα προηγούμενα εξήντα χρόνια.

Καλό Πάσχα σε όλους!

Η Σύνταξη

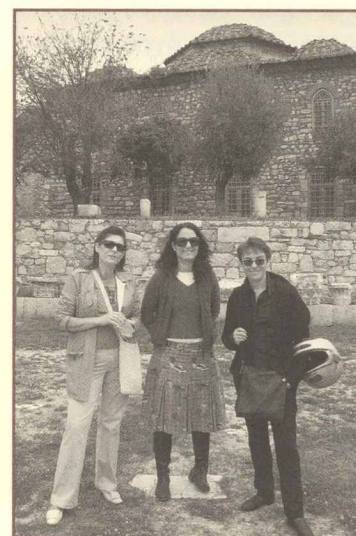
Τα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις του Συλλόγου.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ

Ανοιξιιάτικη περιήγηση στη Ρωμαϊκή Αγορά και στα Λουτρά της οδού Κυρρήστου

Στιγμιότυπα από την περιήγηση στην Ρωμαϊκή αγορά. Συμμετείχαν οι Ορέστης Φασούλας, Τάκης Κωσταρίδης, Σπύρος Φασούλας, Δώρα Μπριάκου, Βάσω Μπριάκου-Κωσταρίδη, Γιώργος Στούμπης, Αίλη Τσάντα, Ιωάννα Κωνσταντίνου, Όλγα Στούμπη, Θάλεια Κωσταρίδη.

Η ανοιξιιάτικη συνάντηση των μελών του Συλλόγου μας έγινε ένα ζεστό Κυριακάτικο πρωινό, στην ανθισμένη Πλάκα. Μετά από αίτημα των περισσότερων, ο πρόεδρος Σπύρος Φασούλας συνέχισε την ξενάγηση που άρχισε στην περσινή μας συνάντηση γύρω από τα μνημεία της αρχαίας ρωμαϊκής αγοράς. Η μικρή παρέα ξεκίνησε από την πλατεία στο Μοναστηράκι και κατευθύνθηκε προς τον όμορφο χώρο της Ρωμαϊκής αγοράς. Στη δυτική άκρη σώζεται ένα μέρος της πύλης της Αρχηγέτιδος Αθηνάς, η οποία αποκαλούνταν επί Τουρκοκρατίας Παζαρόπορτα, γιατί εκεί γινόταν το εμπόριο των σιτηρών για την εξυπηρέτηση της Αθήνας, το λεγόμενο Σταροπάζαρο. Στο βόρειο σημείο βρίσκεται το τούρκικο Φετιχέ τζαμί, και ανατολικά το μαρμαρίνο υδραυλικό ρολόι της Ελληνιστικής περιόδου, το γνωστό οκταγωνικό κτίσμα των «Αέρηδων», που ονομάστηκε έτσι από τις εξώγλυφες αναπαραστάσεις των ανέμων, που έχει γύρω στις πλευρές του. Απέναντι από το χώρο της Αγοράς βρίσκεται ερειπωμένο το παλιό μουσουλμανικό ιεροσπουδαστήριο (Μεντρεσές), που κτίστηκε το 1721, με τη μοναδική πέτρινη πύλη που απέμεινε, επάνω στην οποία έχει σκαλιστεί το ανοικτό κοράνι και άλλα πέτρινα στολίσια.

Προχωρώντας στην οδό Κυρρήστου συναντάμε το ανακαινισμένο λουτρό του Αμπίντ Εφέντη, που έχει όμορφα αναστηλωθεί και είναι επισκέψιμο. Πρόκειται για ένα δυόροφο δαιδαλώδες κτίριο με μικρούς χώρους που φωτίζονται χαρακτηριστικά από τα στρογγυλά ανοίγματα της οροφής. Παλιότερα υπήρχε «μόνο», δηλαδή λειτουργούσε με βάρδιες για γυναίκες και άνδρες, ενώ περί το 1870 μετατράπηκε σε «δίδυμο» με την προσθήκη νέων χώρων, αλλά και την μετατροπή των παλιών, προσφέροντας διακριτές πτέρυγες ανδρών και γυναικών. Ένα βοηθητικό κτίσμα περιλάμβανε ατομικά λουτρά, τα λεγόμενα «ευρωπαϊκά». Το κτηριακό σύνολο συμπληρώνει η υπόγεια εστία, από όπου ο ζεστός αέρας της καύσιμης ύλης διοχετευόταν στα υπόκαυστα, η κτιστή δεξαμενή του νερού και οι βοηθητικοί χώροι του λουτρού. Σύμφωνα με τη μαρτυρία του Τούρκου περιηγητή Εθλιγιά Τσελεμπί, που επισκέφτηκε την Αθήνα το 1667, λειτουργούσαν «τρία ευχάριστα χαμάμια». Του Ουλά Μπέη ή λουτρό του Σταροπάζαρου που βρισκόταν μέσα στην Ρωμαϊκή Αγορά (κατεδαφίστηκε με τις ανασκαφές), του Χατζή Αλή ή λουτρό του Ροδακιού, στη συμβολή των οδών Νικοδήμου και Αγίας Φιλοθέης (κατεδαφίστηκε το 1890) και εκείνο του Αμπίντ Εφέντη. Οι λουόμενοι, αφού πλένονταν, τρίβονταν και καλλωπίζονταν, αποκαμωμένοι από τη ζέστη και τη χαλάρωση, το έριχναν στο φαγητό μέσα στο χώρο των αποδυτηρίων, ενώ συχνά υπήρχε και συνοδεία μικρής ορχήστρας. Από τα λουτρά κατευθυνθήκαμε προς το Μετόχι του Παναγίου Τάφου, και από εκεί στην οδό Κυδαθηναίων, όπου καθίσαμε στο συνηθισμένο ταβερνάκι για μεζέδες και ουζάκι.

I.K.K.

Στο βιβλίο της Κατερίνας Ι. Κακούρη ΘΑΝΑΤΟΣ -

ΑΝΑΣΤΑΣΗ, έκδοση της Ηπειρωτικής Εταιρείας

Αθηνών, Αθήνα 1965, βρήκαμε ενδιαφέρον υλικό για τα έθιμα της ηπειρωτικής λαϊκής λατρείας. Η επιστήμη ονομάζει «λαϊκή λατρεία» δεισιδαιμονίες που έγιναν κοινή πίστη σε λαϊκές ομάδες. «Δρώμενα» ονομάζονται ιερά και υποτυπώδη δράματα που συναντώνται σε ποιμενο-αγροτικούς πληθυσμούς. Ένα από αυτά τα δρώμενα που σχετίζονται με τον θάνατο και την ανάσταση αφορούν την ευαγγελική παράδοση του Λαζάρου, που υπάρχει σε πολλές παραλλαγές σε όλη την Ελλάδα. Στο χωριό που εξετάζει η συγγραφέας, τη Βίτσα της Ηπείρου, τα «Λαζαρικά» έθιμα της χριστιανικής θρησκείας ανακατεύονται με μαγικά στοιχεία. Ο πληθυσμός του χωριού που παίρνει μέρος στα δρώμενα είναι διαχωρισμένος σε ομάδες ηλικίας, αλλά και συνοικιών του χωριού, του άνω και του κάτω μαχαλά. Τα δρώμενα τελούνται από παιδιά της σχολικής ηλικίας χωρισμένα σε αντίστοιχες δύο ομάδες.

Κάθε ομάδα προετοιμάζεται χωριστά με μυστικότητα, ώστε να νικήσει την αντίπαλη. Αρχίζουν με την κατασκευή του τάφου. Τοποθετούν σαν σταυρό δύο χοντρά ξύλα και πάνω σε αυτή τη βάση πλέκοντας φυλλωσιά «κίσσαρου» (άγριου κισσού) σχηματίζουν ένα χλοερό σεντόνι, που στολίζουν με αγριολούλουδα. Με σύρμα ανθοστολισμένο και καμπυλωμένο σε τόξα ενώνουν τις τέσσερις άκρες του σταυρού, σχηματίζοντας έτσι ένα κουβούκλιο σαν του Επιταφίου. Αυτό συμβολίζει τον τάφο του Λαζάρου και μία εικόνα δανεισμένη από την εκκλησία με το ευαγγελικό θαύμα τοποθετείται στο κέντρο και συμβολίζει τη νεκρανάσταση του Λαζάρου. Τα χριστιανικά αυτά στοιχεία σμίγουν με μαγικά. Κάτω από τη βάση του τάφου στερεώνουν κουδούνια και κυπροκούδουνα, που όταν τα κουνάν με μία τεχνική να βγάζουν έναν αρμονικό ήχο. Λένε ότι ο ήχος τους προαναγγέλλει την ανάσταση του Χριστού. Οι γέροντες όμως πιστεύουν ότι ο ήχος τους φέρνει ευλογία στον τόπο και παρακαλούν τα παιδιά να πηγαίνουν στο σπίτι τους: «Μπήτε μες στον αχερώνα και βροντήξτε τα κουδούνια να φύγουν τα φίδια». Οι δύο ομάδες αρχίζουν να τριγυρνάνε στα σπίτια του μαχαλά τους, ξεκινώντας από το σπίτι που στόλισαν το κουβούκλι τους. Λογής είναι τα τραγούδια που συνοδεύουν την περιήγηση. Σε ένα τέτοιο τραγούδι-ψαλμό τα παιδιά προλογίζουν:

«Ηρθε ο Λάζαρος, ήρθαν τα Βάγια,
 'Ηρθε ο Χριστός από τη Βηθανία.»
 'Ένα παιδί (η φωνή του Ιησού) ρωτάει:

Τα λαζαρούδια

Χριστός: Μάρθα, που ναι ο Λάζαρος, ο αδερφός σου και ο φίλος μου ο ιδικός μου;
 Μάρθα: Τετραήμερος

σαν πεθαμένος και με τους νεκρούς ανταμωμένους.

Χριστός: Σήκω, Λάζαρε, να σ'αναστήσω,

Κι από τους νεκρούς να σε χωρίσω.

Λάζαρος: Πώς να σηκωθώ; Είμαι δεμένος,

Τα χεράκια μου είναι δεμένα

Και τα πόδια μου είναι δεμένα...

Για τον Έλληνα, αρχαίο και σημερινό, ο Άδης είναι φρικαστικός. Τη φρίκη του την κράτησε ο νεκραναστημένος και, όπως πιστεύει ο λαός, σε όλη τη δεύτερη ζωή του έμεινε ο «αγέλαστος Λάζαρος». Ο χορός των παιδιών τον ρωτάει:

Χορός: Πες μας Λάζαρε, τι είδες εις τον Άδη που επήγες;

Λάζαρος: Είδα φόβους, είδα τρόμους, είδα θάσσανα και πόνους.

Τον θάνατο διαδέχεται η ανάσταση. Το Σάββατο του Λαζάρου, σαν αχνοχαράζει, τα παιδιά ξεχύνονται στους κάμπους και μαζεύουν λουλούδια και πρασινάδες, σε κοφίνια, ιδίως σπαραγγιές, που από τους αρχαίους χρόνους πίστευαν οι Έλληνες ότι έχουν αποτρεπτική δύναμη. Προς το μεσημέρι φέρνουν τα κοφίνια στο σπίτι, εκεί που φτιάχνουν τον αναστημένο Λάζαρο. Τον παρασταίνουν με κούκλο από δύο ξύλα θαμμένα σε σταυρό και ντυμένα με γιορτινά ρούχα. Έπειτα ανθοστολίζουν τον κούκλο, αλλά και μικρά καλαθάκια. Στους Σαρακατσάνους, η γιορτή του Λαζάρου σμίγει με των Βαΐων, επειδή μετράνε τη μέρα από σούρουπο σε σούρουπο. Το Σάββατο, πριν σουρουπώσει, «τα Λαζαρούδια βγαίνουν στο Λάζαρο». Δηλαδή τρία παιδιά περιφέρονται στα σπίτια του χωριού. Ένας κρατάει τον κούκλο του νεκραναστημένου Λαζάρου και ένα λουλουδοστολισμένο καλαθάκι, όπου βάζει τα δώρα που τους δίνουν οι χωριανοί. Τα άλλα δύο παιδιά κρατάνε κουδούνια, που ο ήχος τους συνοδεύει τα τραγούδια των Λαζαρικών. Όταν πέσει η νύχτα, χαλάνε τον κούκλο και τον πετάνε στις ρεματιές, μακριά από τα κονάκια τους.

Η καφέ αρκούδα του Μπάρου

Ιστορίες για αρκούδες που ζουν στα βουνά της Πίνδου, έχουμε ακούσει αρκετές. Άλλο όμως είναι να ακούεις τις ιστορίες κι άλλο να συναντάς μπροστά σου τη μαμά αρκούδα του Μπάρου. Ήταν νωρίς το φθινόπωρο, Σεπτέμβρης μήνας. Νύχτωνε σχετικά νωρίς πια και όταν φτάσαμε με το αυτοκίνητο στη διασταύρωση από τα Τρία Ποτάμια, που ο χωματόδρομος κόβει αριστερά για τους Καλαρρύτες, το σκοτάδι ήταν αρκετά πηχτό. Η διαδρομή γνώριμη ωστόσο, την οδηγούμε πες, ακόμα και με κλειστά τα μάτια. Πλησιάζαμε στο άπλωμα του Νέγκρη οδηγώντας ανάμεσα στα ελάτια, όταν μετά από μία απότομη στροφή στα δεξιά μας και σε καμία εικοσαριά μέτρα μπροστά, κατεβαίνει από τη βουνοπλαγιά μια πελώρια καφέ αρκούδα. Με το κάθε χέρι της απλωμένο, προσέταψε δύο μικρά αρκουδάκια, που βάδιζαν δίπλα της! Σταματήσαμε αμέσως το αυτοκίνητο, για να μην την τρομάξουμε, αλλά με τα φώτα αναμμένα -όχι τίποτε άλλο, αλλά για να παρακολουθούμε τις κινήσεις της. Η μαμά-αρκούδα φάνηκε να μας αγνοεί. Δρασκελίες βιαστικά ωστόσο το χωματόδρομο και χάθηκε προς το ποτάμι, ανάμεσα στην πυκνή βλάστηση. Σταθήκαμε για λίγο, ώσπου να απομακρυνθεί και μετά ξαναπήραμε την ανηφόρα. Εκεί ψηλά ήταν το δικό της σπίτι, εμείς πηγαίναμε για αλλού.

Λίγα στοιχεία για την καφέ αρκούδα της Πίνδου

Η αρκούδα, που η επιστημονική της ονομασία είναι *ursus arctos*, εμφανίστηκε πριν από 35 εκατομμύρια χρόνια και κατάφερε να προσαρμοστεί από τις παγωμένες τούνδρες της Αλάσκας και τις στέπες της Ασίας μέχρι τα ζεστά μεσογειακά δάση της νότιας Ευρώπης. Μέχρι το 15ο αι. ζούσε σε όλη την Ευρώπη, αλλά από τον 19ο αι. και μετά άρχισε να εξαφανίζεται, εξαιτίας του κυνηγιού και της καταστροφής των φυσικών της βιοτόπων. Είναι το μεγαλύτερο χερσαίο θηλαστικό της Ευρώπης. Σήμερα ζουν ελάχιστοι απομονωμένοι πληθυσμοί αρκούδας στα όρη και τα δάση της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Ιταλίας. Στην Ελλάδα υπολογίζεται ότι υπάρχουν γύρω στις 150, που σχηματίζουν δύο μικρούς πληθυσμούς στις πιο απόμερες περιοχές της Πίνδου και της Ροδόπης.

Το βάρος του ενήλικου αρσενικού είναι από 110 έως 250 κιλά, ενώ το θηλυκό είναι πιο μικρόσωμο και ζυγίζει από 70 έως 120

κιλά. Το βάρος τους υπόκειται σε διακυμάνσεις ανάλογα με τις εποχές. Το φθινόπωρο οι αρκούδες έχουν το μεγαλύτερο βάρος τους, καθώς σε λίγο πέφτουν σε «χειμερία νάρκη», δηλαδή σε λήθαργο και τότε χρειάζονται το περίσσειμα του εναποθηκευμένου λίπους τους. Κατά το λήθαργο, η αρκούδα βρίσκει προφύλαξη σε κουφάλες, κάτω από τις ρίζες μεγάλων δέντρων ή σε σπηλιές και το θηλυκό γεννάει τότε ένα ή δύο μικρά, που έχει κυοφορήσει για 7 έως 9 μήνες. Κατά τη γέννησή τους, τα αρκουδάκια ζυγίζουν μόλις 300 με 500 γραμμάρια και είναι τυφλά και θηλάζουν τη μάνα μέχρι να έρθει η άνοιξη. Τα δύο πρώτα χρόνια της ζωής τους ακολουθούν παντού τη μητέρα τους, που τα φροντίζει με προσήλωση και τα υπερασπίζεται από κάθε κίνδυνο.

Το χρώμα του τριχώματος ποικίλλει στις αποχρώσεις του καφέ, ανάλογα με την ηλικία, το φύλλο του ζώου, αλλά και το περιβάλλον. Έχει ύψος μέχρι 1,10μ. όταν βρίσκεται στα τέσσερα πόδια και μήκος 1,70 έως 2,20μ. Αν και είναι παμφάγο ζώο, δείχνει σαφή προτίμηση στις φυτικές τροφές και ιδιαίτερα στα άγρια φρούτα, τις ρίζες και τα μανιτάρια. Τρώει ακόμα έντομα, αμφίβια και κτηνοτροφικά ζώα. Δεν είναι εκ φύσεως επιθετική, αλλά μπορεί να επιτεθεί όταν νιώσει ότι κινδυνεύει, αλλά κυρίως όταν κινδυνεύουν τα μικρά της. Είναι μοναχικό ζώο, ζει στα δάση της ορεινής και ημιορεινής ζώνης και κινείται κυρίως το σούρουπο, το βράδυ ή το ξημέρωμα, ώστε να μην συμπίπτει με ανθρώπινες δραστηριότητες. Είναι ευκίνητη, παρά τον όγκο της, μπορεί να σκαρφαλώνει σε δέντρα και να στέκεται στα δύο πίσω πόδια της, είτε για να ανιχνεύσει καλύτερα είτε για να τρομάξει με το μέγεθός της κάποιον υποψήφιο εχθρό.

Κίνδυνοι και Απειλές

Αν και το κυνήγι της αρκούδας απαγορεύτηκε με νόμο από το 1969, υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο θανατώνονται 15-20 αρκούδες από λαθροκυνηγούς. Απειλή για την ελληνική αρκούδα είναι και η διάνοιξη ορεινών δρόμων, η κατασκευή φραγμάτων και γενικά η δημιουργία ορεινών τουριστικών εγκαταστάσεων μέσα στο δάσος. Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ παλιά η καφέ αρκούδα ζούσε σχεδόν σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα, σήμερα έχει περιοριστεί στους κύριους ορεινούς όγκους της βόρειας και κεντρικής Πίνδου και της δυ-

τικής Ροδόπης. Ενθαρρυντικό είναι μόνο ότι περιορίστηκε το φαινόμενο της «αρκούδας χορεύτριας», που στο βαλκανικό χώρο αποτέλεσε τη μεγαλύτερη αιτία εξαφάνισής της, εφόσον ο «εκπαιδευτής» σκότωνε τη μητέρα και αιχμαλώτιζε τα μικρά, μειώνοντας έτσι δραστικά τον αριθμό των θηλυκών αρκούδων.

Το WWF Ελλάς και η δράση του

Το 1994 το WWF Ελλάς μαζί με τον ΑΡΚΤΟΥΡΟ και την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης ξεκίνησαν το πρόγραμμα ΑΡΚΤΟΣ, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Γεωργίας και με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στόχος του είναι η διατήρηση βιώσιμων πληθυσμών της καφέ αρκούδας στην Ελλάδα, η εξασφάλιση της επικοινωνίας των υποπληθυσμών της σε έναν ευρύτερο γεωγραφικό χώρο και η οριστική λύση του προβλήματος της παράνομης κατοχής και εκμετάλλευσης του είδους.

Οι κύριες δράσεις του προγράμματος περιλάμβαναν:

Καταγραφή-ανάλυση του βιότοπου της αρκούδας στην Ελλάδα.

Αντιμετώπιση των κινδύνων που απειλούν το είδος με εξαφάνιση.

Εφαρμογή σχεδίου δράσης για τις περιοχές όπου ζει το είδος, με βασικές κατευθύνσεις για τη δασοπονία, τη χωροταξία, τη γεωργία και την τουριστική ανάπτυξη. Βελτίωση των βιοτόπων, φύλαξη και παρακολούθηση της αρκούδας στις ορεινές περιοχές της Πίνδου και της Ροδόπης.

Βελτίωση του συστήματος των αποζημιώσεων που δίνονται σε κτηνοτρόφους, μελισσοκόμους και γεωργούς για ζημιές που προκαλεί η αρκούδα.

Πρωτόληψη προληπτικών μέτρων για την απώληση ζημιών από αρκούδες.

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών.

Στήριξη και ενίσχυση του Περιβαλλοντικού Κέντρου ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ στο Νυμφαίο και στον Αετό Φλώρινας.

Το πρόγραμμα ΑΡΚΤΟΣ δεν στοχεύει να κατοχυρώσει την αποκλειστική χρήση των ορεινών μας χώρων από την αρκούδα. Η ιστορία των ελληνικών ορεινών οικοσυστημάτων δείχνει ότι η άγρια ζωή μπορεί να συνυπάρξει με την ανάπτυξη, αρκεί οι ανθρώπινες δραστηριότητες να έχουν ως μέτρο τις δυνατότητες και τους περιορισμούς που επιβάλλει η Φύση.

I.K.K.

Μια στάση στο Μεσολόγγι για χοιριούς και μισινάρι

Σε μια από τις ατελείωτες και κουραστικές διαδρομές από τους Καλαρρυτές προς Αθήνα, ο φίλος μας Μεσολογγίτης ζωγράφος Απόστολος Κούστας μας συνέστησε να κάνουμε μία στάση για μεσημεριανό στην παλιά πλατεία του Μεσολογγίου, στο μεζεδοπωλείο *Το Πέταλο*. Για καλή μας τύχη, το μαγαζί βρέθηκε

πανεύκολα και το παρκάρισμα επίσης, γεγονός που μας αναπτέρωσε το ηθικό, μετά από αρκετές ώρες συνεχούς οδήγησης πίσω από ογκώδεις νταλίκες στους φιδωτούς δρόμους. Το *Πέταλο*, το λειτουργεί ο μερακλής ψαροφάγος Σώζων Τσουράπας, που επιμελείται των πιάτων, μαζί με την κυρία του, πίσω από έναν τζαμένιο πάγκο. Λίγα τραπέζια στο μαγαζί, ξύλινα και απλά. Μια παρέα κάθεται στη γωνία και απολαμβάνει το φαγητό της. Στον κατάλογο βρίσκουμε πολλά ψαρικά και μερικά σαλατικά, αλλά και μπριζόλα και λουκάνικο, «όλα στα κάρβουνα». Το κρασί του βαρελίσιο, «χωρίς χημικά». Αφού γίνουν οι απαραίτητες συστάσεις, αφηγόμεστε στην πρωτοβουλία του Σώζωνα και αρχίζουν να παρελαύνουν όλα τα καλούδια της λιμνοθάλασσας στο μικρό τραπέζι μας. Ξεκινάμε με το «σούσι» της περιοχής, το μισινάρι. Το ντόπιο αυτό ψάρι της λιμνοθάλασσας, που ομολογώ ότι δεν είχα ξανακούσει, αφού ψαρευτεί, ανοίγεται στη μέση, καθαρίζεται από τα εντόσθια και αλατίζεται. Παραμένει αλατισμένο για ένα εικοσιτετράωρο και μετά εί-

και το τηγανητό χέλι. Δοκιμάζουμε λίγο από όλα, προσπαθώντας να συγκρατήσουμε την ιδιαίτερη επίγευση του κάθε θαλασσινού. Κοντεύουμε να απογειωθούμε. Πού τέτοιες πολυτέλειες στην Αθήνα; Όμως, όπως μας λέει στενοχωρημένος ο Σώζων, οι ντόπιοι δεν βγαίνουν πια τόσο συχνά για φαγητό, όπως παλιά. Άλλαξαν οι καιροί. Η ώρα έχει προχωρήσει. Πληρώνουμε και αφού ευχαριστούμε θερμά τον άξιο μαγαζάτορα, παίρνουμε πάλι το δρόμο της επιστροφής προς Αθήνα, τώρα με νέο κέφι. Με καθαρό κεφάλι –το κρασί πράγματι δεν είχε «χημικά»– σνιρευόμαστε πότε θα ξαναπεράσουμε από το Μεσολόγγι για να σταματήσουμε για φαγητό! Ας είναι πάντα καλά ο αγαπητός Σώζων, που θα μας περιμένει!

I.K.K.

Μεζεδοπωλείο-Οβελιστήριο
ΤΟ ΠΕΤΑΛΟ, Σώζων Τσουράπας
Πλατεία 5 Πρωθυπουργών,
Μεσολόγγι, τηλ. 26310-26044

Ανοιξιάτικες Συνταγές

Σκαλτσούνια γεμιστά με γλυκά του κουταλιού
(βγαίνουν περίπου 36 σκαλτσούνια)

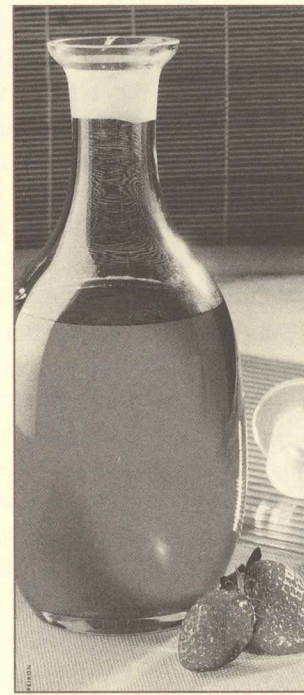

Για τη ζύμη: 400γρ. αλεύρι για όλες τις χρήσεις, 1 κτσ μπέικιν πάουντερ, 1 κτς ζάχαρη λευκή, 2 κτς καβουρδισμένο σουσάμι, 1 κούπα αμυγδαλόψιχα τριμμένη, 200 γρ. ελαιόλαδο 1/2 κούπα λευκό ξηρό κρασί.

Για τη γέμιση: 2 κούπες στραγγισμένα και ψιλοκομμένα γλυκά του κουταλιού είτε εσπεριδοειδή (περγαμόντο, πορτοκάλι, νεράντζι, κλπ), είτε κόκκινα (θύσσινο, κεράσι, φράουλα, δαμάσκηνο, σταφύλι), 1 κούπα τριμμένη καρυδόψιχα, 2 κούπες άχνη ζάχαρη.

Εκτέλεση: Ανακατεύουμε το αλεύρι με τη μπέικιν πάουντερ σε ένα μπολ. Σε μεγάλο μπολ χτυπάμε το λάδι, το κρασί και τη ζάχαρη. Προσθέτουμε το μίγμα με το αλεύρι και ανακατεύουμε. Όταν γίνει ζύμη, προσθέτουμε την αμυγδαλόψιχα και το σουσάμι. Πλάθουμε καλά τη ζύμη και την αφήνουμε για μισή ώρα στην άκρη. Πρέπει να είναι μαλακιά και να μην κολλάει. Την ανοίγουμε κατόπιν διαδοχικά

σε τρία φύλλα και αφαιρούμε κυκλικά κομμάτια με κουπ-πατ ή με ένα ποτήρι με μεγάλο στόμιο. Φτιάχνουμε τη γέμιση ανακατεύοντας τα στραγγισμένα από το σιρόπι τους και ψιλοκομμένα γλυκά του κουταλιού μαζί με την καρυδόψιχα. Τοποθετούμε μία κουταλιά γέμισης σε κάθε κυκλικό κομμάτι ζύμης και κλείνουμε με τα δάκτυλα, πιέζοντας τις άκρες. Λαδώνουμε ένα ταψί και τοποθετούμε εκεί όλα τα σκαλτσούνια. Ψήνουμε για 30 λεπτά σε προθερμασμένο φούρνο στους 160 βαθμούς, μέχρι να ροδίσουν λίγο και αμέσως τα βγάζουμε και τα πασπαλίζουμε με την άχνη.

Σιρόπι φράουλας για παγωτό και γιαούρτι

Για 1½ λίτρο σιρόπι:
2 κιλά φράουλες, 1,8 κιλά ζάχαρη,
Λίγο αρμπάρδιζα

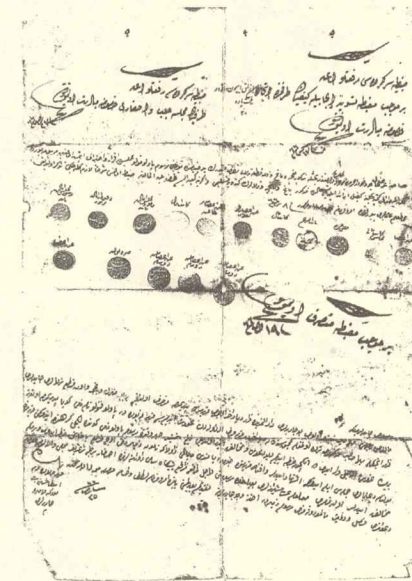
Εκτέλεση: Πλένουμε καλά τις φράουλες και τις καθαρίζουμε. Τις αλέθουμε στο μπλέντερ. Στερεώνουμε μία μεταλλική σίτα επάνω από ένα μπολ και βάζουμε από πάνω μία γάζα. Ρίχνουμε τις φράουλες και τις πιέζουμε για να στραγγίσουν καλά. Για κάθε ποτήρι χυμό προσθέτουμε 1/2 ποτήρι ζάχαρη μέσα σε κατσαρόλα. Βράζουμε το χυμό μαζί με λίγα φύλλα αρμπάρδιζα, μέχρι να δέσει, σαν κοινό σιρόπι. Όταν κρυώσει εντελώς, το βάζουμε σε γυάλινα μπουκάλια που τα κλείνουμε με φελλό, όπως τη βυσινάδα.

Από τα αρχεία των Καλαρρυτών

Δύο τουρκικά έγγραφα του 1850 και του 1864 μας έδειξε ο Καλαρρυτινός φίλος Σπύρος Αθαν. Φασούλιας, που διαμένει στη Λάρισα, για να ανακαλύψουμε το περιεχόμενό τους. Δυσκολευτήκαμε αρχικά να βρούμε έναν κατάλληλο μεταφραστή της παλιάς Τουρκικής γλώσσας, όταν όμως αυτός βρέθηκε, αποδείχτηκε ότι τα έγγραφα αφορούσαν πράγματι μία Καλαρρυτινή ονόματι Αναστασία, απόγονο της οικογένειας Γιώργου Λάμπρου. Παρουσιάζουμε εδώ τα δύο αυτά έγγραφα και τη μετάφρασή τους.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΑΡ. 1

Το έγγραφο αποτελείται από τέσσερα τμήματα. Στο κάτω μέρος βρίσκεται η αίτηση που απευθύνεται στη διοίκηση. Στη μέση βρίσκεται η απόφαση του δικαστηρίου. Στο επάνω μέρος της σελίδας στα δύο άκρα βρίσκονται δύο εντολές, η μία για να εξεταστεί η αίτηση και η άλλη για να εφαρμοστεί η απόφαση της δίκης.

Κάτω μέρος του εγγράφου: Το έγγραφο είναι η αίτηση της Αναστασίας, κόρης του Γιώργου Λάμπρου, προς την Οθωμανική διοίκηση. Η Αναστασία αναφέρει ότι ο Παύλος Φωτολούς (Φωτόπουλος) παράνομα έχει καταπατήσει ένα σπίτι, ένα μπαχτσέ και δέκα τεμάχια χωράφια που είχε κληρονομήσει από τον πατέρα της. Η αιτούσα παρακαλεί τους αρμοδίους να εξετάσουν την αίτησή της.

Υπογραφή: Αναστασία κόρη Γιώργου Λάμπρου

Ημερομηνία: 5 Ιουνίου 1850

Κέντρο: Πραγματοποιήθηκε δίκη μετά την απαίτηση της αιτούσας, η οποία μετά την εξέταση του θέματος δικαιώθηκε. Αποφασίστηκε ότι είναι η νόμιμη κάτοχος του μπαχτσέ, του κήπου και των δέκα χωραφιών.

Σφραγίδες: υπάρχουν σφραγίδες των αρμοδίων, μεταξύ των οποίων διακρίνεται η σφραγίδα της Μητρόπολης των Ιωαννίνων και αυτή του Αλέξη Μισθού (:) μέλους της Ορθόδοξης κοινότητας και άλλες δύο σφραγίδες μελών που δεν διακρίνονται τα ονόματά τους.

Ημερομηνία: 18 Ιουνίου 1850

Πάνω αριστερά: Προς τον διοικητή της Τζίζα

Επιχειρήστε να καλέσετε τους εμπλεκόμενους στη δίκη.

Ημερομηνία: 7 Ιουνίου 1850

Πάνω δεξιά: Προς τον διοικητή της Τζίζα

Επιχειρήστε να εφαρμόσετε την απόφαση του συμβουλίου

Ημερομηνία: 27 Ιουνίου 1850

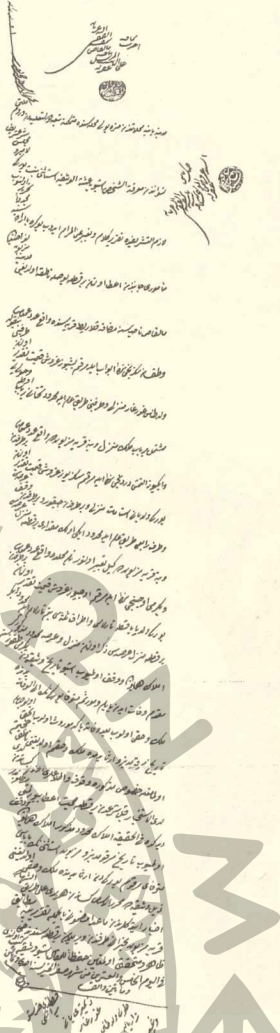
ΕΓΓΡΑΦΟ ΑΡ. 2

Το έγγραφο αυτό είναι μία βεβαίωση (χοτζέτι), που δόθηκε στην Αναστασία μετά από την αίτησή της προς το δικαστήριο, στην οποία καταγράφονται τα σπίτια που κληρονόμησε από τον πατέρα της.

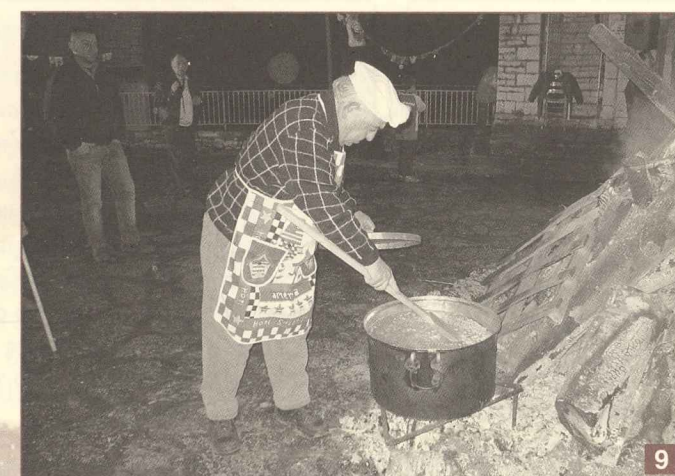
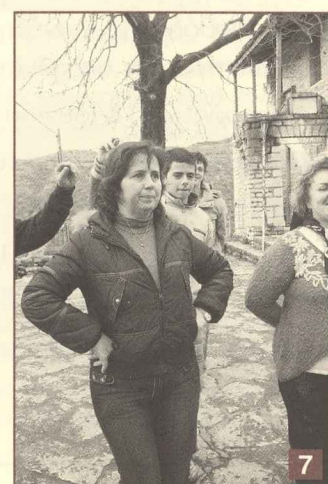
Η Αναστασία, κόρη του Γιώργου Λάμπρου, Οθωμανή υπήκοος, κάτοικος της συνοικίας της Μητρόπολης των Ιωαννίνων, παρουσιάστηκε και δηλώνει ότι μετά το θάνατο του πατέρα της κληρονόμησε τα παρακάτω σπίτια και είναι νόμιμη κάτοχός τους. Το πρώτο σπίτι με αριθμό 98 βρίσκεται στο χωριό Καλαρίτ του ναχιγιέ Μαλκάς. Περιλάμβανε ένα δωμάτιο και αυλή. Η αξία του ανέρχεται σε 500 γρόσια και συνορεύει με το σπίτι του Νικόλα γιού του Θανάση Γοργάρ και με το δημόσιο δρόμο. Άλλο σπίτι με αριθμό 246 βρίσκεται στο ίδιο χωριό και έχει αξία 800 γρόσια. Το σπίτι συνόρευε με το σπίτι του Γιώργη γιού του Γιάννη Σταμάτη, του Τζιγούρ, με το βακούφι και από την άλλη με το δημόσιο δρόμο. Το τρίτο σπίτι με αριθμό 23 το οποίο βρίσκεται στη συνοικία Κιλ του χωριού έχει αξία 300 γρόσια. Το σπίτι αυτό συνορεύει με το χωράφι του Γιώργη γιού του Παπακώστα και από άλλες τρεις μεριές με το χωράφι της ίδιας.

Ημερομηνία: 29 Ιουλίου 1864

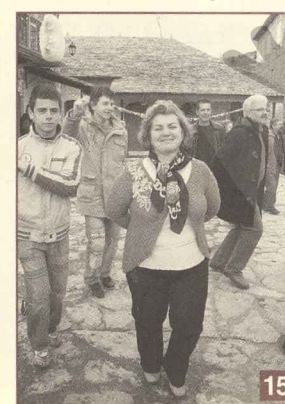
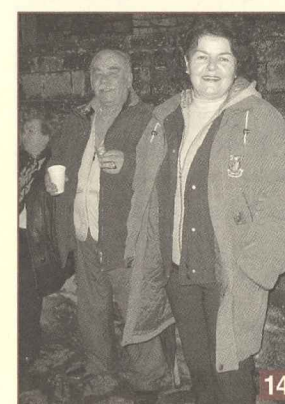
Μάρτυρες: Κωνσταντής Χρίστος Περαιτής, Δημήτρης Γιάννης Γουργάρ, Τούλης γιός του Θανάση Ζαριάν και άλλοι.

Στιγμιότυπα από τα δρώμενα της Αποκριάς και της Καθαρής Δευτέρας

1. Ο ερχομός του Τέγου στην πλατεία και η πυρά που τον περιμένει το πρωί της Καθαρής Δευτέρας.
2. Πάνος Γκογκάκης και Γιώργος Κότσιας παραεμίζουν τον Τέγο με άχυρα.
3. Ο Τέγος έρχεται καμαρωτός για να βρεθεί σε λίγο στην πυρά.
4. Ο Νικόλας Μπαϊκούσης σέρνει το χορό.
5. Γάκης, Παντελής και Κώστας Μπακαγιάννης παίζουν τα όργανα.
6. Ο Τέγος καίγεται στην πλατεία των Καλαρρυτών.
7. Η Βασιλική Κότσια
8. Ο Χρήστος Γκογκάκης, η Διαμάντω Αρλέτου, ο Πρόεδρος της Κοινότητας Χρήστος Κοταρέλας και η Ρινούλα Μουσαφίρη.
9. Ο Γιάννης Ζαγορίσιος ανακατεύει με μεγάλη προσοχή τη φασολάδα.
10. Ο Πάνος Γκογκάκης ρίχνει στην πυρά τον Τέγο.
11. Το γαϊτανάκι με το χορευτικό συγκρότημα του Συλλόγου των Ιωαννίνων την Κυριακή το βράδυ.
12. Η Σούλα Γκογκάκη και η Διαμάντω Αρλέτου αερβίζουν τα σαρακοσιανά.
13. Η Βασιλική Κοταρέλα, η Διαμάντω Αρλέτου και ο Χρήστος Γκογκάκης.
14. Ο Σωτήρης Γκογκάκης και η Κατερίνα Ζέρβα.
15. Η Γεωργία Γκογκάκη και ο Στέφανος Κότσιας.
16. Η Διαμάντω Αρλέτου και ο Πάνος Ζέρβας, που αναδείχτηκαν στους πιο κεφάτους της βραδιάς.
17. Ο Κώστας Γκογκάκης και ο μικρός Δημήτρης Π. Γκογκάκης.
18. Οι μικρές Αθανασία και Δέσποινα Αποστόλη ντυμένες ροζ νεράιδες.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ... ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ... και ΑΛΛΑ ΝΕΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Η Ελευθερία Μπόρου-Θεοδωροπούλου γέννησε αγοράκι στα Φάρσαλα.
- Η Δήμητρα Μπόρου-Κελεσίδου γέννησε αγοράκι στην Αμυγδαλέα Λάρισας.
- Η Παναγιώτα Νάκα-Κουταρέλα γέννησε αγοράκι στη Γυρτώνη Λάρισας.
- Η Δήμητρα Ζάγκλη-Τερζοῦδη γέννησε αγοράκι στη Λάρισα.
- Η Άννυ Σακαβίτση-Πασά γέννησε αγοράκι στα Ιωάννινα.
- Η Αναστασία Γκογκάκη-Νικολού γέννησε αγοράκι στα Ιωάννινα.
- Η Ρένα Μουσαφίρη-Παπαϊωάννου γέννησε αγοράκι στα Ιωάννινα

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Η Μαργαρίτα Κων. Γκογκάκη και ο σύζυγός της Λ. Φούντας βάπτισαν την κόρη τους Ειρήνη.
- Η Λιάνα Π. Ζέρβα και ο Σωτήρης Μπίστας βάπτισαν την κόρη τους Παρασκευή.
- Ο Νικόλαος Ηλ. Γκογκάκης με τη σύζυγό του βάπτισαν την κόρη τους Χρυσάνθη-Νίκη.
- Η Ελένη Π. Νικολοῦλη-Γκατζόγια και ο σύζυγός της βάπτισαν την κόρη τους Όλγα.
- Η οικογένεια Κωνσταντίνου Ηλ. Ζάγκλη βάπτισε το γιό της Ηλία.
- Η Αλεξάνδρα Μπόρου-Σταυροθόδωρου και ο σύζυγός της βάπτισαν την κόρη τους Δέσποινα.

ΓΑΜΟΙ

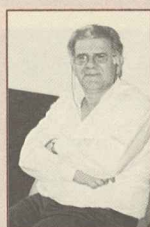
- Ο Ευάγγελος Θεοχάρης νυμφεύτηκε την Κωνσταντίνα Διαμάντη στην Άρτα.
- Η Άννα Κων. Μπελεμέζη νυμφεύτηκε τον Ταξιάρχη Μπούκο στη Λάρισα.
- Η Βούλα Παναγ. Τσόκα νυμφεύτηκε τον Νίκο Δ. Κουκούδα στα Τέμπη Λάρισας.
- Η Μαρία Β. Τύμπα νυμφεύτηκε τον Απόστολο Σουφλιά στα Φάρσαλα.
- Ο Νίκος Αποστ. Τσιμπίκης νυμφεύτηκε την Βάσω Μέρμηγκα στα Φάρσαλα.
- Η Νατάσα Δημ. Μαντζαβίνη νυμφεύτηκε τον Ιάσωνα Αναστασιάδη στα Ιωάννινα.
- Η Μαρία Γ. Γκατζόγια νυμφεύτηκε τον Δημήτρη Λόνα στην Περachώρα Τυρνάβου

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Ο Ηλίας Μπαρμποῦτης, ετών 90, στις 2-8-07 στα Ιωάννινα.
- Η Παρασκευή Μπασδέκη, την 1-9-07 στην Άρτα.
- Ο Χρήστος Μπόζιος, ετών 79, στις 2-9-07, στα Ιωάννινα.
- Η Μαρία Αλεξ. Φασούλα, ετών 62, στις 8-9-07 στη Λάρισα.
- Ο Νικόλαος Πετρ. Κοταρέλας, ετών 78, στο Δοξαρά Λάρισας.
- Ο Ευάγγελος Γκούμας, ετών 61, στις 25-11-07 στα Ιωάννινα.
- Ο Δημοσθένης Αγγέλης, ετών 72, στις 2-12-07 στην Περachώρα Τυρνάβου.
- Η Βασιλική Γεωργ. Φασούλα, ετών 95, στις 26-12-07 στα Φάρσαλα.
- Ο Γιώργος Αθ. Σακογιάννης, ετών 59, στις 19-1-08 στην Περachώρα Τυρνάβου.
- Ο Θεόδωρος Π. Σακογιάννης, ετών 63, στις 19-1-08 στο Κουλούρι Λάρισας.
- Ο Απόστολος Σακογιάννης, ετών 79, στις 19-1-08 στο Κουλούρι Λάρισας.
- Η Καλίτσα Ζαρίμπα-Κόντου, ετών 80 στα Ιωάννινα.
- Ο Σπύρος Σωτ. Μποτσώλης, ετών 55, στη Φαρκαδόνα Τρικάλων.
- Ο Ηλίας Μπέης, ετών 31, σύζ. Κωνσταντίνος Σπ. Τσόκα στη Λάρισα.
- Ο Χρήστος Μαυρογιώργος, ετών 68, σύζυγος Βιργινίας Γκουτζμάνη στο Αχίλλειο Φαρσάλων.
- Ο Πέτρος Κουταρέλας, ετών 80 στη Γυρτώνη Λάρισας.

Στη μνήμη Απόστολου Κατσαβάκη

Ένας χρόνος έκλεισε από το θάνατο του πιστού φίλου του Συλλόγου μας, Απόστολου Κατσαβάκη στις 29 Ιανουαρίου 2007. Σύζυγος της Θέμιδος Κατσαβάκη, το γένος Μπελεμέζη, γεννήθηκε στην Αβδέλα Γρεβενών το 1922 και είχε βλαχική καταγωγή. Αγαπούσε ιδιαίτερα το χωριό μας και το τιμούσε ανάλογα. Η κόρη τους Μαριάννα, που τιμάει κι εκείνη με την παρουσία της τις δραστηριότητες του Συλλόγου των εν Αττική Καλαρρυτινών, είναι καταξιωμένη οφθαλμίατρος. Τον Ιανουάριο η οικογένειά του τέλεσε ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη του. Ο Σύλλογος των εν Αττική Καλαρρυτινών κατέθεσε στη μνήμη του Απόστολου Κατσαβάκη το ποσό των 50 ευρώ στο ταμείο του Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Καλαρρυτινών. Αιώνια του η μνήμη.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΖΑΓΚΛΗΣ, ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΤΑ

Δυσαναπλήρωτο είναι το κενό που άφησε στις καρδιές μας ο χαμός του προσφιούς μας φίλου και γραμματέα του Συλλόγου των εν Αττική Καλαρρυτινών, Δημήτρη Ζάγκλη, στις 12 Φεβρουαρίου 2007. Ο Σύλλογος στερήθηκε την πάντα προσηνή παρουσία του και το γελαστό του βλέμμα, τις εύστοχες παρατηρήσεις του και τις καλές ιδέες. Εμείς όλοι που τον γνωρίζαμε, στερηθήκαμε έναν αγαπημένο φίλο, η κοινωνία μας έχασε ένα άξιο, καλό και αγαπητό ενεργό μέλος της. Οι Καλαρρυτίτες έχασαν ένα από τα αγαπημένα τέκνα τους, έναν άντρα που τιμούσε με κάθε ευκαιρία και λάτρευε τον γενέθλιο τόπο. Στις 10 Φεβρουαρίου 2008, ημέρα Κυριακή, έγινε το ετήσιο μνημόσυνο του Δημήτρη Ζάγκλη στον Ι.Ν. Αγίας Ειρήνης στο Γαλάτσι. Παρόντες ήταν η οικογένειά του και πλήθος φίλων, συνεργατών και συγχωριανών του, που θα τον θυμούνται πάντα ζωντανό και χαρούμενο. Αιώνια του η μνήμη.

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ
Η κυρία Ειρήνη Βάση επιθυμεί να αγοράσει παλιά οικία στους Καλαρρυτίτες. Παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι να επικοινωνήσουν μαζί της στο τηλέφωνο 6977 560430.

ΝΕΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά τους φίλους και συμπατριώτες, που μας στήριξαν οικονομικά:
Αντωνίου Σοφοκλής, Φάρσαλα – Μπακαγιάννη Αλεξάνδρα, Αθήνα – Μπίτα Διονυσία, Ιωάννινα – Ντόκας Ευάγγελος, Αθήνα – Ντόρκου Αφροδίτη, Αθήνα – Σιάμου Χρυσάνθη, Αθήνα – Χωριανοπούλου Γεωργία, Αθήνα – Δημήτρης Κότσιας, Ιωάννινα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Θερμά ευχαριστεί ο Σύλλογος των εν Αττική Καλαρρυτινών τον ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ ΟΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ για την τιμητική πρόσκληση το Σάββατο 2 Φεβρουαρίου 2008 στην εκδήλωση «Καλαρρυτιώτικη φιλική βραδιά» στον Αμπελώνα Λάρισας.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΣ ΣΥΓΧΑΙΡΕΙ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΝΕΟΝΥΜΦΟΥΣ, ΣΤΕΛΝΕΙ ΤΙΣ ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΦΩΤΙΣΤΟΥΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ, ΣΥΛΛΥΠΑΤΑΙ ΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΩΝ ΕΚΛΕΙΠΟΝΤΩΝ.

Τα φαρμακευτικά φυτά της περιοχής των Καλαρρυτινών

η ρίγανη

Η ελληνική ρίγανη, που επιστημονικά ονομάζεται *origanum vulgare* και ανήκει στην οικογένεια των χειλανθών, όπως η μαντζουράνα και το δίκταμο, είναι πολυετές φυτό που φτάνει σε ύψος τους 50 πόντους. Αναπτύσσεται σε μεγάλη ποικιλία εδαφών και κλιμάτων, από παραθαλάσσιες μέχρι ορεινές περιοχές, τόσο στην ηπειρωτική, όσο και στην νησιωτική Ελλάδα. Το χώμα που προτιμά μπορεί να είναι ουδέτερο έως ασβεστούχο και εάν καλλιεργείται, χρειάζεται λίπασμα με άζωτο, φώσφορο, χαλκό και κάλιο. Η ρίγανη είναι αυτοφυής, αλλά μπορεί να καλλιεργηθεί με επιτυχία σε φωτεινές, ξηρές θέσεις. Στη χώρα μας καλλιεργείται στην Κεντρική και Δυτική Μακεδονία, παράγονται μάλιστα πάνω από 1000 τόνοι ετησίως.

Χρησιμοποιείται σαν μπαχαρικό στην καθημερινή διατροφή, αλλά και σαν αιθέριο έλαιο στη φαρμακευτική, στην αρωματοποιία και στις βιομηχανίες τροφίμων και ζωοτροφών. Τα φύλλα της ρίγανης είναι μεγαλύτερα προς τα κάτω και μικραίνουν προς την κορυφή. Αργά την Άνοιξη βγαίνουν ανθοφόρα στελέχη που φέρουν μικρά λευκά άνθη τα οποία αφού καρποφορήσουν, ξεραίνονται. Οι σπόροι είναι καφετί και πάρα πολύ μικροί. Το φθινόπωρο σχηματίζονται και νέοι βλαστοί που έρπονται και αποταμιεύουν θρεπτικές ουσίες στο ριζικό τους σύστημα και που συμβάλλουν στην μετέπειτα ανάπτυξη του φυτού.

Η συγκομιδή των ανθοφόρων βλαστών, μέσα εκατοστά πάνω από το έδαφος, γίνεται στο τέλος του καλοκαιριού και στη συνέχεια οι βλαστοί στεγνώνονται σε σκιά. Η ρίγανη δεν πρέπει να βραχεί ούτε να την δει ο ή-

λιος αμέσως μετά την συγκομιδή, γιατί μαυρίζει και χαλάει η ποιότητά της.

Χρήση

Στη λαϊκή ιατρική η ρίγανη είναι αντισηπτικό και ισχυρό μικροβιοκτόνο. Το αφέψημα βοηθά στα βαριά κρυολογήματα και στην πέψη. Οι αποξηραμένοι βλαστοί και τα φύλλα λέγεται ότι ανακουφίζουν από τον πονόδοντο. Ο Ιπποκράτης τη συνιστούσε και σε οφθαλμολογικές παθήσεις. Υπάρχει, τέλος η αντίληψη ότι το μπάνιο με αφέψημα ρίγανης βοηθά στην ανάπτυξη των πολύ αδύνατων παιδιών και τα τονώνει. Το αιθέριο έλαιο της ρίγανης δίνει θάρρος και τόλμη, ενώ βοηθά στην αυτοσυγκέντρωση. Η εντριβή με αιθέριο έλαιο ρίγανης ανακουφίζει από πόνους των αρθρώσεων, πονόλαιμους και βρογχικά. Η μαντζουράνα, αδελφή της ρίγανης, ήταν αφιερωμένη στη θεά Αφροδίτη και ακόμα σήμερα στην Κύπρο, που θεωρείται το νησί της Αφροδίτης, παρασκευάζεται ένα «θαυματουργό» λάδι από άγρια μαντζουράνα, δηλαδή ρίγανη, από τους μοναχούς της μονής του Κύκκου, στο όρος Τρώοδος. Το βέβαιο είναι ότι η κατανάλωση της ρίγανης ωφελεί στο μεταβολισμό του λίπους και της χοληστερόλης, ενώ η αντιμικροβιακή δράση της προστα-

τεύει τον οργανισμό από τις παθήσεις. Τέλος, η ρίγανη είναι ορεκτικό, τονωτικό και πολύτιμο για όσους έχουν προβλήματα στομαχίου ή γαστρική ατονία.

Αντιμικροβιακές και αντιοξειδωτικές ιδιότητες της ρίγανης

Η ρίγανη εξαιτίας της συνδυασμένης δράσης των δύο συστατικών της, καρβακρόλης και θυμόλης, που είναι ταυτόχρονα και υδρόφοβα, εισχωρούν στα λιπίδια των κυττάρων των μικροβίων και τα αποδυναμώνουν, ενώ σταδιακά τα καταστρέφουν. Το γεγονός αυτό οδήγησε τους επιστήμονες να βρουν ότι όταν τα συστατικά της ρίγανης προστεθούν σε ζωικής προέλευσης προϊόντα, που περιέχουν λίπος, δρουν σαν αντιοξειδωτικά και σαν συντηρητικά και τα προστατεύουν από τις αλλοιώσεις. Έτσι, τα συστατικά της ρίγανης είναι πια πολύ διαδεδομένα στη βιομηχανία ζωικών τροφίμων, αλλά έχει παρατηρηθεί ότι βελτιώνουν ακόμα και την αντοχή των λαχανικών, όταν αυτά πλυθούν και με διάλυμα που περιέχει ρίγανη. Η ρίγανη χρησιμοποιείται και στον κλάδο της κτηνοτροφίας σαν αντιοξειδωτικό ζωοτροφών. Στα μηρυκαστικά, μετά την προσθήκη ρίγανης στην τροφή τους, βελτιώνεται η ποιότητα του παραγόμενου γάλακτος (γίνεται αύξηση της περιεκτικότητας σε ολική πρωτεΐνη και ολικά στερεά) και του κρέατος (καλύτερη η συντήρησή του). Ας προστατεύουμε λοιπόν, την άγρια ρίγανη όπου τη βρίσκουμε κι ας αφήσουμε τα ζώα να την τρώνε άφοβα. Εάν δεν βρίσκουμε άγρια, ας την καλλιεργήσουμε στις αυλές κι ας τη χρησιμοποιούμε καθημερινά στο φαγητό και στις σαλάτες μας.

Νέο κατάστημα Καλαρρυτινών προϊόντων στην πλατεία

Η συμπάθειστη Καλαρρυτινή Διαμάντω Αρλέτου, εγκαινίασε το καινούριο κατάστημα πώλησης παραδοσιακών προϊόντων στην κεντρική πλατεία των Καλαρρυτινών. Κάτι που πραγματικά έλειπε από το χωριό, επιτέλους πραγματοποιήθηκε και μάλιστα με γυναικεία πρωτοβουλία, όπως αρμόζει στο είδος αυτό των παραδοσιακών και χειροποίητων προϊόντων. Τα σχέδια της Διαμάντωσης δεν έχουν ακόμα ολοκληρωθεί, αλλά μέχρι το καλοκαίρι ελπίζει πως όλα θα είναι έτοιμα για να υποδεχτούν δικούς και ξένους επισκέπτες, που θέλουν να αγοράσουν ντόπια καλούδια, τραχανά, μαρμελάδες και γλυκά του κουταλιού από τα χεράκια της. Της ευχόμαστε καλές δουλειές!

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΕΣ

Αγαπητοί μου συγχωριανοί,

Επικοινωνώντας μαζί σας επιθυμώ να θέσω υπόψη σας τα κάτωθι, με την παράκληση όπως τύχουν εκ μέρους σας της πρόποσας προσοχής αλλά και της ανάλογης εφαρμογής:

♦ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Είναι γνωστό σε όλους σας πως ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ έχει καταστεί ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ από το καλοκαίρι του 2004, ύστερα από ομόφωνη απόφαση του τότε Κοινοτικού Συμβουλίου μας και καλύπτει πλήρως και λεπτομερώς όλους τους σχετικούς τομείς. Έκτοτε ισχύει και λειτουργεί και είμαστε υποχρεωμένοι ΟΛΟΙ μας να τον τηρούμε και να εφαρμόζουμε απόλυτα την κάθε διάταξή του, προκειμένου το χωριό μας (Καλαρρύτες και Κηπίνα) να αποδεικνύει και έμπρακτα τον πολιτισμό του, όπως άλλωστε του αξίζει, προστατεύοντας συγχρόνως το περιβάλλον (ρέματα, οικόπεδα κ.λ.π.) από τη ρύπανση, την αισθητική των οικισμών μας αλλά και την υγεία κατοίκων και επισκεπτών. Εξ'άλλου όλα αυτά αποτελούν την ελάχιστη υποχρέωσή μας και μάλιστα σήμερα που η πολιτεία εντάσσει την περιοχή μας στο ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ, ως τόπο ειδικού φυσικού κάλλους και προστασίας.

Και επειδή κατά καιρούς από μερικούς Δημότες παραβιάζονται διατάξεις του κανονισμού καθαριότητας, και μάλιστα με τον ισχυρισμό πως αγνοούν την ύπαρξή του, με αποτέλεσμα το Κοινοτικό Συμβούλιο να λαμβάνει δυσάρεστες αποφάσεις επιβολής προστίμων, α ν α γ κ α ζ ο μ α ι ν'αναρτήσω, στο συνήθη τόπο ανακοινώσεων, γι'άλλη μια φορά το πλήρες κείμενο της ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ, με την ελπίδα πως στο εξής θα τύχει της πλήρους εφαρμογής απ'ΟΛΟΥΣ μας.

Με την ευκαιρία αυτή σας γνωστοποιώ ότι αλλάζει το όλο σύστημα διαχείρισης απορριμμάτων, λόγω της απαγόρευσης λειτουργίας πρόχειρων χωματερών, όπως εκείνης του χωριού μας. Κατόπιν τούτου η κοινότητά μας υποχρεώθηκε να συμβληθεί με ιδιοκτήτη απορριμματοφόρων οχημάτων, ο οποίος αναλαμβάνει το έργο της φόρτωσης των απορριμμάτων από περιφερειακούς κάδους, που τοποθετήθηκαν γύρω και έξω από τους οικισμούς Καλαρρυτών και Κηπίνας, και της μεταφοράς τούτων στο Χ.Υ.Τ.Α του Δήμου Ιωαννιτών στη θέση ΔΟΥΡΟΥΤΗ. Οι εντός του οικισμού κάδοι απορριμμάτων θα παραμείνουν ως έχουν και θα λειτουργούν όπως και μέχρι σήμερα.

Απευθύνω θερμή παράκληση προς όλους τους κατοίκους της Κοινότητάς μας (Καλαρρυτών και Κηπίνας) να τοποθετούν τα απορρίμματα πάντα εντός των κάδων και σε δεμένους πάντα σάκους. Σε περίπτωση πληρότητας των κάδων, να παραμένουν στις αυλές μέχρι την ημέρα της μεταφοράς τους στους περιφερειακούς κάδους.

Επειδή η μέχρι σήμερα εφαρμογή και λειτουργία των διατάξεων καθαριότητας δεν υπήρξε ικανοποιητική, παρακαλώ και πάλι για την πλήρη συμμόρφωση με αυτές.

Και κάτι ακόμα. Η νοικοκυροσύνη μας δεν περιορίζεται, δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στα σπίτια μας. Οι δρόμοι, τα ρέματα, οι ακάλυπτοι χώροι, τα οικόπεδα, οι κήποι κ.λ.π. είναι δικοί μας χώροι, μέσα σ'αυτούς ζούμε. Πέρα από την αισθητική τους, πέρα από την εικόνα εγκατάλειψης, που παρουσιάζουν, η ρύπανσή τους μας θλάπει όλους, γιατί πολλές φορές μετατρέπονται σε μικρές χωματερές και τόπο συγκέντρωσης ερπετών κ.λ.π.

Επίσης, όσοι μεταφέρουν διάφορα οικοδομικά και λοιπά υλικά, οφείλουν να ελαχιστοποιήσουν το χρόνο κατάληψης κοινοτικών χώρων και συγχρόνως πρέπει να φροντίσουν για την απομάκρυνση τυχόν υπολειμμάτων τους (παλέτες, πλαστικά συσκευασίας κ.λ.π.) και την καθαριότητα του χώρου εναποθετήσής τους, γιατί πέρα των άλλων εμποδίζουν και την εκτέλεση των κοινοτικών έργων, που πραγματοποιούνται στους χώρους αυτούς.

Επίσης, για τον ίδιο λόγο αλλά και για την παραλαβή των απορριμμάτων από το απορριμματοφόρο όχημα απαγορεύεται το παρκάρισμα αυτοκινήτων στις θέσεις ΓΚΟΝΤΡΟΥ, ΠΛΑΚΑ, ΑΡΓΙ (Μπούφο-Παράσχη) και βρύση ΤΣΟΡΑ. Τα αυτοκίνητα οφείλουν, ύστερα από τη φόρτωση και εκφόρτωση, να απομακρύνονται από τις θέσεις αυτές.

♦ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΟΙ ΒΟΘΡΟΙ

Σας είναι γνωστό από σχετικές ανακοινώσεις μου ότι εδώ και καιρό έχω ζητήσει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τη χρηματοδότηση μελέτης αποχετευτικού δικτύου και βιολογικού καθαρισμού.

Τούτο δεν το βλέπω να πραγματοποιείται σύντομα, γιατί οι Καλαρρύτες δεν ανήκουν πληθυσμιακά στους οικισμούς εκείνους, που σ'αυτή τη φάση, δικαιολογούν την κατασκευή του έργου αυτού.

Γ'αυτό οφείλουν όλοι οι ιδιοκτήτες οικιών στους Καλαρρύτες και την Κηπίνα, που δε διαθέτουν αποχετευτικούς βόθρους, να προβούν σε ΣΥΝΤΟΜΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ στην κατασκευή τους σε ιδιωτικό τους χώρο. Αυτό σας το έχω ζητήσει από τις αρχές του 2003. Το επιβάλλουν, πέρα από τις όποιες διατάξεις, λόγοι πολιτισμού, «αρχοντιάς» αλλά κυρίως λόγοι ΥΓΕΙΑΣ. Κάποιοι συγχωριανοί μας το κατανόησαν και το έπραξαν. Τους συγχαίρω και τους ευχαριστώ. Αναμένω ανάλογη κατανόηση, ευαισθησία και ανταπόκριση και από τους λοιπούς καλαρρυτιώτες. Και επειδή απαγορεύεται ρητά η σύνδεση των χώρων υγιεινής με τα ρέματα, ΑΡΜΟΔΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, επισκεπτόμενη όλες τις κατοικίες, θα προβεί στον έλεγχο και την καταγραφή των παραβατών, προκειμένου να ληφθούν οι ανάλογες αποφάσεις.

♦ ΒΟΥΣΤΑΣΙΑ-ΖΩΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Αναγκάζομαι να επανέλθω στο θέμα αυτό, γιατί κάποιοι αγελαδοτρόφοι συνεχίζουν να παρανομούν, παραβιάζοντας τον κανονισμό καθαριότητας και αγνοώντας τις οδηγίες και τις συστάσεις της Κοινοτικής Αρχής. Και ενώ οι εγκαταστάσεις των βουστασιών τους κρίνονται ικανοποιητικές αλλά επιδεχόμενες βελτιώσεων, δημιουργούν τρομερό πρόβλημα ρύπανσης ρίπτοντας τα ζωικά απόβλητα στα ρέματα ή εναποθέτοντάς τα σε χώρο γύρω από τους στάθλους, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Περιμένω κι από αυτούς την ανάλογη κατανόηση, συνεργασία και ευαισθησία.

♦ ΒΟΣΚΗ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΖΩΩΝ

Το θέμα αυτό έχει κατά καιρούς απασχολήσει το Κοινοτικό Συμβούλιο αλλά και τους κατοίκους των Καλαρρυτών και της Κηπίνας.

Γιατί αρκετοί κάτοχοι μικρών και μεγάλων ζώων επιμένουν να παραβιάζουν και τις αποφάσεις ρύθμισης βοσκοτόπων αλλά και τον κανονισμό καθαριότητας.

Υπενθυμίζω γι'άλλη μια φορά πως δεν επιτρέπεται η βοσκή μικρών και μεγάλων ζώων, εκτός εκείνων που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις, στους κοινόχρηστους χώρους εντός των οικισμών (Καλαρρυτών και Κηπίνας) και η αδέσποτη κυκλοφορία σ'αυτούς. Η παρουσία τους στην πλατεία, τους δρόμους ακόμα και στο προαύλιο της εκκλησίας, πέρα των άλλων επιπτώσεων, δίδουν και την εικόνα της αδιαφορίας και της εγκατάλειψης. Επίσης, δεν επιτρέπεται η βοσκή ζώων στο ήδη απαγορευμένο και δεντροφυτευμένο τμήμα ΓΚΟΝΤΡΟΥ-ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ-ΠΟΤΑΜΙ και για την αποφυγή ατυχημάτων.

Παρακαλώ για ύστατη φορά όπως εκλείψει το απαράδεκτο αυτό φαινόμενο, που μας υποχρεώνει αρκετές φορές στη λήψη δυσάρεστων αποφάσεων και μας εκθέτει στα μάτια των επισκεπτών μας, που καθημερινά πληθαίνουν.

♦ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ-ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΙΚΙΩΝ

Επειδή κάποιοι συγχωριανοί μας επιθυμούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα χρηματοδότησης για την επισκευή και συντήρηση ιδιωτικών οικιών (όψεως), σας πληροφορώ πως αναμένουμε την εκ νέου προκήρυξη του μέτρου αυτού, που δυστυχώς ελάχιστοι καλαρρυτιώτες το εκμεταλλεύθηκαν. Ήδη αρκετοί από αυτούς έχουν λάβει και τα χρήματα.

Όμως, για να εντάξουν μελλοντικά τις οικίες τους στο σχετικό πρόγραμμα, απαιτούνται δύο βασικές προϋποθέσεις:

Η ύπαρξη τίτλου ιδιοκτησίας και η έλλειψη πολεοδομικών παραβάσεων (τοιμεντόλθιοι, τσίγκια κ.λ.π.), οι οποίες υποχρέωσαν τις αρμόδιες υπηρεσίες ν'απορρίψουν αιτήματα ένταξης αρκετών οικιών. Μέχρι την προκήρυξη του μέτρου, ως φροντίσουν τουλάχιστον να ξεκαθαρίσουν τα ιδιοκτησιακά τους και ν'αποκτήσουν τίτλους κυριότητας. Για τις πολεοδομικές παραβάσεις ζητώ την κατανόησή σας, τη βοήθεια και την αντα-

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ: Συνάντηση Πολιτισμού στους Καλαρρύτες

εχωριστή επιτυχία σημείωσε η 3^η συνάντηση πολιτισμού των Φορέων των Καλαρρυτών, που πραγματοποιήθηκε στους Καλαρρύτες το Σάββατο 5 Ιανουαρίου 2008, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της Κοινότητας κ. Χρήστου Κοταρέλα. Στη συνάντηση αυτή έλαβαν μέρος, πέρα από την Κοινοτική Αρχή και μέλη του κοινοτικού συμβουλίου, οι Πρόεδροι και μέλη των Διοικήσεων όλων των Πολιτιστικών Συλλόγων Καλαρρυτών, μέλη της ενοριακής εκκλησιαστικής επιτροπής με επικεφαλής τον εφημέριο πατέρα Βασίλειο, άλλοι παράγοντες και αρκετοί Καλαρρυτιώτες.

Συζητήθηκαν διεξοδικά όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όπως αυτή δημοσιεύθηκε στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας σας, διατυπώθηκαν διάφορες προτάσεις και πάρθηκαν σημαντικές αποφάσεις, για την υλοποίηση των οποίων άρχισε ήδη η προεργασία. Εμβόλιμα συζητήθηκαν και προβλήματα του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου και αποφασίστηκε, πέρα των άλλων, η εκ νέου συστηματικότερη καταγραφή των φορητών ιερών εικόνων, η καταγραφή των ιερών σκευών, όλης της κινητής και ακίνητης περιουσίας καθώς και η καταγραφή και αξιολόγηση του σημαντικού αρχείου (προικοσούμφωνα κ.λ.π.), που διαθέτει ο ενοριακός αυτός ναός.

Η κ. Κωνσταντίνου Ιωάννα ανέλαβε την καταγραφή και φωτογράφιση των φορητών εικόνων, ενώ για τις αγιογραφίες (τοιχογραφίες) αποφασίσθηκε να γίνει έρευνα για τη σύνταξη σχετικής μελέτης και στη συνέχεια η ανεύρεση πηγής χρηματοδότησης. Για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης αποφασίσθηκαν τα εξής όπως αυτά καταγράφηκαν στα τηρούμενα πρακτικά:

ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ (επανάσταση Καλαρρυτών)

Να εορτασθεί την επόμενη χρονιά (Ιούλιο 2009) με κάθε μεγαλοπρέπεια, αφού συνεντρωθεί το σχετικό υλικό και αφού κατασκευασθεί ιδιαίτερο μνημείο (αναμνηστική στήλη με κάποιο επίγραμμα), το οποίο θα τοποθετηθεί σε χώρο της πλατείας ή πλησίον αυτής.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ 2008

Αναβίωση των εθίμων του πανηγυριού της Αγίας Παρασκευής και αφιέρωμα στην καλαρρυτιώτικη ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ (έκθεση σχετικού υλικού, απονομή τιμητικής πλακέτας σε κτηνοτρόφους κ.λ.π.).

Η εκδήλωση αυτή αποτελεί εξαιρετική ευκαιρία για έναν παγκαλαρρυτιώτικο ΑΝΤΑΜΩΜΑ.

ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΕΠΙΣΗΜΩΝ

Προς στιγμή ο πιο κατάλληλος χώρος για το σκοπό αυτό κρίνεται το οίκημα του παλαιού κοινοτικού καταστήματος, ύστερα από σχετική διαμόρφωση και επίπλωση. Η κ. Κωνσταντίνου Ιωάννα ανέλαβε να προτείνει σχέδιο διαμόρφωσης και επίπλωσης του χώρου αυτού.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Με τα σημερινά δεδομένα κρίνεται πως το ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ πρέπει να στεγασθεί σε κάποια από τα κτίρια Κωσταδίμα ή Κασαρίας.

πρόχειρες κατασκευές, που σήμερα δε χρησιμοποιούνται, πρέπει οπωσδήποτε να κατεδαφισθούν.

Σας πληροφορώ πως σύντομα ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ θα επισκεφθεί όλους τους χώρους σας για καταγραφή των όποιων πολεοδομικών αυθαιρεσιών και τη σύνταξη σχετικού καταλόγου, ελπίζοντας πως δε θα χρειασθεί να υποβληθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Και πολύ φοβάμαι πως η αναρχία αυτή που επικρατεί ίσως γίνει αιτία να χαθούν προνομιακές χρηματοδοτήσεις έργων υποδομής και αναπλάσεων (καλντερίμια-τοιχοί στήριξης-βελτίωση οδικού δικτύου κ.λ.π.), που η Πολιτεία σήμερα χορηγεί σε ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΥΣ οικισμούς. Υπόψη ότι οι Καλαρρύτες μαζί με το γειτονικό Συρράκο είναι οι μοναδικοί παραδοσιακοί οικισμοί, που εντάσσονται στο ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ, και από το οποίο αναμένονται, σύμφωνα με το σχετικό Π. Διάταγμα, πολλά οφέλη για τον τόπο μας. Γ'αυτό σας ζητώ να καταβληθεί μια προσπάθεια απ'όλους μας για να δοθεί τέλος στο απαράδεκτο αυτό πρόβλημα.

Και θα νιώσω ως Πρόεδρος ιδιαίτερα ευτυχής αλλά και ιδιαίτερα υπερήφανος ως Καλαρρυτιώτης, όταν κι εφόσον φτάσουμε στο ποθούμενο αποτέλεσμα.

Μπορούμε, αρκεί να το θέλουμε. Ελπίζω στην κατανόηση και περιμένω την ανταπόκρισή σας σε όλα όσα αναγράφονται σε τούτη την επιστολή μου.

Με πατριωτικά αισθήματα

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΤΑΡΕΛΑΣ

Πρόεδρος της Κοινότητας Καλαρρυτών

Γράφτηκε... Λέχθηκε...

Εκδήλωση μνήμης
για την Απελευθέρωση
των Ιωαννίνων
τον Φεβρουάριο του 1913

Η νομαρχία Πειραιά σε συνεργασία με τον Ηπειρωτικό Σύνδεσμο Πειραιώς και τον Πειραικό Σύνδεσμο, πραγματοποίησαν εκδήλωση μνήμης για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων το Φεβρουάριο του 1913 την Κυριακή 24 Φεβρουαρίου 2008, στις 11 π.μ. στον Πειραικό Σύνδεσμο. Προηγήθηκε δοξολογία στην εκκλησία Αγ. Κωνσταντίνου Πειραιά. Το πρόγραμμα περιλάμβανε ομιλία του προέδρου του Ηπειρωτικού Συνδέσμου κ. Βασ. Βενέτη, επίτιμου διδάκτορα των Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πειραιά, με θέμα «Η απελευθέρωση των Ιωαννίνων», Ιστορική αναδρομή στα γεγονότα της απελευθέρωσης και ηπειρωτικό δρώμενο συνοδεία του χορευτικού συγκροτήματος του Συνδέσμου, πλαισιωμένο με το ηπειρωτικό συγκρότημα του κλαρινίστα Χαραλάμπου Δόκιμου.

Η πίτα του Ηπειρώτη

Με μεγάλη επιτυχία έγινε στις 3 Φεβρουαρίου 2008 η ετήσια κορυφαία εκδήλωση της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας *Η πίτα του Ηπειρώτη*. Φέτος η εκδήλωση είχε πανηγυρικό χαρακτήρα, καθώς η Συνομοσπονδία κλείνει 70 χρόνια συνεχούς δράσης. Στο στάδιο Ειρήνης και Φιλίας συμμετείχαν εκατό περίπου χορευτικά συγκροτήματα από όλη την Ελλάδα και πολλοί σολίστες οργανοπαίκτες και τραγουδιστές της Ηπειρωτικής παραδοσιακής μουσικής. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν μεταξύ άλλων ο υπουργός Εσωτερικών, κ. Προκόπης Παυλόπουλος, ο πρώην πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης, οι υφυπουργοί κ.κ. Σταύρος Καλογιάννης, Αντώνης Μπέζας και Γιώργος Παπαγεωργίου, εκπρόσωποι όλων των κομμάτων, πολλοί βουλευτές, οι νομάρχες Άρτας, Πρέβεζας και Θεσπρωτίας και εκπρόσωποι της Αυτοδιοίκησης από την Ήπειρο. Στη διάρκεια της εκδήλωσης βραβεύτηκαν όσοι πρωτοστάτησαν στον αγώνα κατά

της κατασκευής του φράγματος Αγίου Νικολάου. Τα βραβεία παρέλαβαν για τη Συντονιστική Επιτροπή, ο αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών και μέλος της Επιτροπής αγώνα κ. Αντώνης Κοντός. Για το Σύλλογο Προστασίας Αράχθου, ο κ. Γιάννης Παπαδημητρίου και για την Ομοσπονδία των Τζουμερκιωτών ο πρόεδρος, κ. Χρήστος Λαναράς. Έτσι έληξε η μακροχρόνια διαμάχη των ηπειρωτών εναντίον των διαφόρων συμφερόντων, που αγνοώντας την προοπτική οικοτουριστικής ανάπτυξης της περιοχής, επιζητούσαν εμμέσως την καταστροφή της. Το βραβείο έγραφε:

«Η Πανεπειρωτική Συνομοσπονδία βραβεύει την Συντονιστική Επιτροπή φορέων αγώνα κατά του φράγματος του Αράχθου για τους συνεχείς, επίμονους και μακροχρόνιους αγώνες που συσπείρωσαν όλους τους φορείς της περιοχής και τους απόδημους Ηπειρώτες, για την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη του τόπου».

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ ΤΟΥ ΟΟΣΑ ΣΤΟΥΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ

Στις 11 Φεβρουαρίου άρχισε στην Αθήνα η διαδικασία αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιδόσεων της Ελλάδας από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ). Στο πλαίσιο αυτό κλιμάκιο εμπειρογνομόνων του Οργανισμού επισκέφτηκε το Νομό Ιωαννίνων στις 14 και 15 Φεβρουαρίου.

Η διαδικασία αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κρατών-μελών του ΟΟΣΑ στοχεύει στη διαπίστωση του βαθμού επίτευξης των εθνικών και διεθνών στόχων και υποχρεώσεων τους στον τομέα του περιβάλλοντος και της Αειφόρου Ανάπτυξης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Τα θέματα που συζητήθηκαν καλύπτουν τους τομείς της διαχείρισης του περιβάλλοντος (ποιότητα ατμόσφαιρας και υδάτων, φύση, βιοποικιλότητα, κλπ.), της αειφόρου ανάπτυξης (οικονομία-κοινωνία, χωροταξία, κλιματική αλλαγή, κλπ) και της διεθνούς συνεργασίας. Το κλιμάκιο του ΟΟΣΑ συναντήθηκε στα Ιωάννινα στις 14/2 με στελέχη της Περιφέρειας Ηπείρου, εκπροσώπους

της τοπικής αυτοδιοίκησης, των επιμελητηρίων, επιστημονικών φορέων και περιβαλλοντικών οργανώσεων.

Μετά από πρόταση του υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρου Καλογιάννη, το κλιμάκιο του ΟΟΣΑ επισκέφτηκε τους Καλαρρύτες την Παρασκευή 15/2 και συναντήθηκε με το κοινοτικό συμβούλιο και εκπροσώπους φορέων της περιοχής. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στο υπό θεσμοθέτηση Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων, που προωθεί το ΥΠΕΧΩΔΕ με έδρα τα Ιωάννινα. Υπενθυμίζουμε, ότι το Τμήμα Χωρικών Πολιτικών του ΟΟΣΑ έχει εκπονήσει στο παρελθόν ειδική μελέτη, που αφορά τις αναπτυξιακές προοπτικές της περιοχής.

Η εφημερίδα μας εκφράζει τις ευχαριστίες της στον υφυπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρο Καλογιάννη, ως εμπνευστή της ιδιαίτερης αυτής επίσκεψης του διεθνούς κλιμακίου του ΟΟΣΑ στο χωριό μας, που οπωσδήποτε αποτελεί μία ειδική τιμή για εμάς και ένα θήμα για την σωστή προβολή των Καλαρρυτών προς τον έξω κόσμο.

Γράφτηκε... Λέχθηκε...

ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ: Ξαναείδε το φως
το γεφύρι της Κουιάσας, αλλά...

«Επιτέλους, μετά από πολλά χρόνια...αφάνειας –το κάλυπτε πυκνή θλάστηση– ξαναείδε τον περασμένο Ιούλιο το φως –κι εμείς κι αυτό– το γεφύρι της Κουιάσας. Ταυτόχρονα, για να ξαναποκτήσουν οι Καλαρρύτες ένα χαμένο τους στολίδι, επισκευάστηκε από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού (Νεοτέρων Μνημείων & Τεχνικών Έργων Ιωαννίνων). Δυστυχώς, κι εδώ η ιστορία επαναλαμβάνεται –τοιμμένο παντού και πάντα...

Κανείς, βέβαια, δεν ξέρει από τότε, για πόσα χρόνια τούτο το μονότοξο γεφύρι εξασφάλιζε την πρόσβαση στο χωριό περνώντας πάνω από τον ποταμό Χρούσια, σύνορο κάποτε μεταξύ Ελλάδας-Τουρκίας. Πάντως, ο Άγγλος περιηγητής Leak, που επισκέφτηκε τους Καλαρρύτες την 29^η Ιουλίου του 1809 το αναφέρει. Το ίδιο, περίπου τότε και ο Γάλλος Rouquerville, μιλώντας μάλιστα αυτός για γέφυρα χτισμένη από γρανίτη.

Σήμερα, ακούμε οι κάτοικοι να το προσδιορίζουν σαν γεφύρι στην Κουιάσα, παλιότερα όμως, ο γνωστός Νικόλαος Σχινάς πληροφορεί πως το έλεγαν γέφυρα Νταμύρι, ενώ σαν γεφύρι Ραφτάνη το σημειώνει αξιωματικός της συνοδείας του

βασιλιά Γεωργίου του Α', όταν ο τελευταίος επισκέφτηκε το χωριό την Πέμπτη 24 Σεπτεμβρίου του 1881, δηλαδή λίγο μετά την απελευθέρωσή του. Έχει ενδιαφέρον το σχετικό απόσπασμα του ημερολογίου του:

«Τη 5^η διήλθομεν την επί του ποταμίσκου Χρούσια ή Καλαρρυτιώτικου γέφυραν Ραφτάνη (ούτω καλείται υπό των εγχωρίων καθό κτισθείσα δι' εξόδων του εν Ζακύνθω αποκατασταθέντος Καλαρρύτου Ραφτάνη). Η γέφυρα αυτή είναι το σύνορον των δύο κρατών. Διελθόντες την γέφυραν ηκολούθησαμεν οδόν λιθόστρωτον και οφιοειδή ήτις άγει εις την επί της κορυφής του λόφου πολίχνη».

«Όπως και να έχει το ζήτημα –ίσως οι παλιοί περιηγητές μπερδέψαν τα αρκετά γεφύρια στην περιοχή– το καλό είναι, πως το γεφύρι ξαναζωντάνεψε, το κακό, πως τσιμεντώθηκε τόσο, που ασπρίζει σαν νύφη –κάθε άλλο, δηλαδή, παρά τη γρανιτένια γέφυρα του Rouquerville θυμίζει!

Σπύρος Μαντάς
Κέντρο Μελέτης Πέτρινων Γεφυριών
(ΚΕ.ΜΕ.ΠΕ.Γ.)
Εφημερίδα ΠΥΡΡΟΣ,
Σεπτ. – Οκτώβ. 2007

Δελτίο Τύπου

Στις 6 Φεβρουαρίου 2008 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του εντευκτηρίου των βουλευτών άτυπη συνάντηση βουλευτών της Δυτικής Ελλάδας από

διάφορους πολιτικούς χώρους. Αφορμή για τη συνάντηση αποτέλεσε το γεγονός: Α. Των συνεχών θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων στον οδικό άξονα Κορίνθου-Ρίου-Ιωαννίνων.

Β. Της εγκατάλειψης του υφιστάμενου οδικού δικτύου και της μη αστυνόμευσης των επικίνδυνων σημείων, παρά τις επανειλημμένες υποσχέσεις του υπουργού κ. Γ. Σουφλιά.

Γ. Της αδικαιολόγητης καθυστέρησης των εργασιών κατασκευής του αυτοκινη-

τόδρομου Κορίνθου-Πάτρας-Ισακάνας και της Ιονίας Οδού, τη στιγμή που η Βουλή ψήφισε προ πολλού τις σχετικές Συμβάσεις Παραχώρησης.

Στη συνάντηση ο κ. Μιχ. Παντούλας έθεσε το θέμα ανάληψης κοινοβουλευτικής δράσης από το σύνολο των βουλευτών της Δυτικής Ελλάδας, καθώς επίσης, την ανάγκη συνεργασίας με την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση και τους άλλους φορείς της συγκεκριμένης περιοχής για την αντιμετώπιση του μείζονος αυτού ζητήματος.

Μιχάλης Χρ. Παντούλας
Βουλευτής Ν. Ιωαννίνων
Ναπ. Ζέρβα 1, 453 32 Ιωάννινα

Απόσπασμα από το άρθρο ΤΑΞΙΔΙΑ-Αποδράσεις, του περιοδικού ΤΗΛΕΘΕΑΤΗΣ, σε κείμενα και φωτογραφίες Ιωάννας Παραβάλου.

ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ

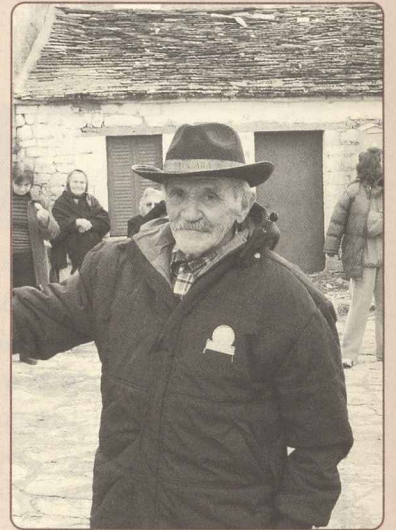
Αρχοντιά και Ευαισθησία

Ένα από τα πιο όμορφα πετρώχιστα χωριά της Ελλάδας, οι Καλαρρύτες ξεδιπλώνουν την παραδοσιακή ομορφιά τους στις απότομες πλαγιές του όρους Περιστέρι, στα Τζουμέρκα, και έχουν τη δική τους πλούσια ιστορία...

Σμιλεμένο με πέτρα και μεράκι, τούτο το χωριό, έχει αναμφίβολα τη δική του αυθεντική γοητεία. Γαντζωμένο στα 1200 μ. υψόμετρο σε απότομη πλαγιά πάνω από το φαράγγι του Χρούσια, το χωριό αυτό έχει το χάρισμα της γνήσιας παραδοσιακής ομορφιάς. Είναι πατρίδα φημισμένων αργυροχρυσόχων. Πέτρα παντού: στα απλά σπίτια ή στα περήφανα αρχοντικά, στα μονοπάτια, στην κεντρική πλατεία, στις θρύσες, τα γεφύρια και τα ξωκλήσια. Από το γειτονικό αρχοντοχώρι Συρράκο το χωρίζει μιας ώρας δρόμος με τα πόδια μέσα από το μονοπάτι που ανεβοκατεβαίνει στις απότομες πλαγιές και περνά πάνω από τον παραπόταμο του Άραχθου. Μία διαδρομή που αξίζει να κάνουμε.

Η οικονομική ευμάρεια του τόπου ήταν άλλοτε συνδεδεμένη με την κτηνοτροφία και την κατασκευή καπών. Στα τέλη του 18ου αιώνα η οικονομική άνθηση φθάνει στην ακμή της, όταν πολλοί Καλαρρυτινοί ανοίγουν εμπορικούς οίκους στο εξωτερικό, ενώ ταυτόχρονα διαπρέπουν στην αργυροχρυσόχια, αφού έραθαν την τέχνη από τους Γιαννιώτες. Ονομαστές οικογένειες χρυσαϊκών είναι γνωστές μέχρι σήμερα, όπως οι διεθνούς φήμης Bulgari και Nessi. Το 1820 οι μόνιμοι κάτοικοι ξεπερνούσαν τους 3000. Όμως, μετά την επανάσταση των δύο κοινοτήτων (Συρράκου και Καλαρρυτών) κατά των Τούρκων, τα χωριά μαραζώνουν. Το 1881 απελευθερώνονται οι Καλαρρύτες, ενώ ο ποταμός Χρούσια αποτελείούσε το σύνορο του Ελληνικού κράτους και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Έτσι, τα δύο χωριά με την κοινή, ως τότε, πορεία παίρνουν διαφορετικούς δρόμους ως το 1912, που απελευθερώνεται και το Συρράκο. Ακολουθούν κύματα μεταναστεύσης και ερήμωσης. Το δημοτικό σχολείο του χωριού κλείνει κι αυτό το 1981. Τα τελευταία χρόνια ο οικισμός αρχίζει να ξαναζωντανεύει κυρίως τα Σαββατοκύριακα από ταξιδευτές, που αναζητούν την αυθεντική ομορφιά και την ηρεμία.

ΚΑΘΑΡΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, 10 ΜΑΡΤΙΟΥ 2008 ΣΤΟΥΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ

Στιγμιότυπα από το
φαγοπότι στην πλατεία

